

Oslo, 24. mai 2015

Høringssvar fra Blå Kors:

Endringer i alkoholloven – varigheten på kommunale salgs- og skjenkebevillinger mv.

Blå Kors takker for at vi får anledning til å gi høringssvar på forslag til endringer i alkoholloven, vedrørende endringer i bestemmelsene om varighet på kommunale salgs- og skjenkebevillinger.

Blå Kors støtter ikke regjeringens forslag om å endre loven vedrørende varigheten for salgs- og skjenkebevillinger. De argumenter som fremkommer i høringsnotatet viser at en regelendring først og fremst begrunnes av hensyn til næringen, mens alkoholpolitiske hensyn ikke vektlegges like sterkt.

Blå Kors mener at dersom man gir løpende bevillinger, vil dette først og fremst være gunstig for de salgs- og skjenkesteder som driver useriøst, på bekostning av steder som driver forsvarlig. Det vil bli vanskeligere å luke vekk de førstnevnte aktørene fra markedet.

Blå Kors er bekymret for at forslaget om kjøp fra grossist ved bevilling til en enkelt anledning kan føre til dumping av priser og samtidig svekke Vinmonopolet.

Nærmere om fireårsregelen

Kommunene er pålagt å behandle alkoholpolitiske handlingsplaner, eller rusmiddelpolitiske handlingsplaner om de ønsker det, hvert fjerde år. Videre har kommunene fått nye oppgaver om å legge til rette for god folkehelse (jfr folkehelseloven). Alkohol er ett av de største samfunnsproblemene vi har. Det vil være rart om politikere skulle slutte å vurdere jevnlig om den gjeldende alkoholpolitikken i kommunen er god nok, ut fra et alkoholpolitisk perspektiv eller folkehelseperspektiv.

Vi legger merke til at departementets høringsnotat ikke kan gjøre rede for den praksis som er i kommunene, dette fordi tallgrunnlaget er for dårlig til å kunne si noe om hvem som ikke får fornyet bevillingen. I høringsnotatet vises det til årsmelding for 2008 for Oslo kommunes næringsetat. Gjennom søk vi har gjort, registrerer vi at det var mer enn dobbelt så mange som ikke fikk fornyet bevillingen i 2012 sammenlignet med 2008. Det er merkelig at dette ikke kommer fram i høringsnotatet ettersom det utgjør en betydelig prosentandel av antall skjenkesteder i Oslo (Aftenposten 14.12.12). De vanligste årsakene til avslag er at bevillingshaver ikke har uklanderlig vandel, at stedet er konkurs eller på grunn av ordensmessige forhold som vold og støy.

Erfaringsmessig er det svært tidkrevende og kostnadskrevende å inndra bevillinger på grunn av brudd på alkoholloven. Dersom man skulle gjort noen forenklinger, burde det kanskje vært i prosessene kommunene har for å få inndratt bevillinger. Undersøkelser fra SIRUS viser at inndragning og midlertidig inndragning skjer sjelden, til tross for at kommunene avdekker alvorlige brudd på alkohollovens bestemmelser. I samtaler vi har hatt med byråder opp gjennom årene, har de selv pekt på at de benytter anledningen til å la være å fornye bevillingen til utesteder det er knyttet mye bråk, vold og uro til. I SIRUS-rapporten «Oslo gjør utelivet tryggere» vises det til at to utesteder i sentrum ikke fikk fornyet sin bevilling/ble stengt. Det bidro trolig til en betydelig reduksjon i volden i den delen av sentrum. En kan jo spørre seg om hvor mye det koster samfunnet at man ikke får stoppet slike utesteder tidligere.

Det er de folkevalgte som har ansvaret for alkoholpolitikken. Dersom man ikke evaluerer dens konsekvenser jevnlig, vil ansvaret for folks trygget i bysentra pulveriseres. Vi mener at det i denne saken bør vektlegges de argumenter som taler mot å oppheve tidsbegrensningen:

- Kommunene bør revurdere alkoholpolitikken de fører hvert fjerde år.
- Fornyelsesprosesser åpner også for å sette nye vilkår, og eventuelt endre skjenketidene.
- Tidsbegrensede bevillinger har preventiv effekt.
- Dersom det settes tak på antall bevillinger, vil det være vanskeligere å etablere nye utesteder om de som har bevilling fra før har tidsbegrenset bevilling.

Nærmere om de to forslagene

Departementet presenterer to alternativer. Subsidiært vil vi gi vår støtte til alternativ 1. Dette alternativet innebærer at fireårsregelen beholdes som hovedregel, der kommunen kan beslutte å gi unntak fra fornyelsesprosessen. Dersom dette skulle vedtas, bør det samtidig stilles krav om at et hvert nyvalgt kommunestyre må foreta en vurdering av kommunens alkohol- og bevillingspolitikk innen 30. juni året etter valgåret, gjennom alkoholpolitisk eller rusmiddelpolitisk handlingsplan. Dette må gjøres før et unntak besluttes. Slik vi ser det vil alternativ 2 føre til at det vil bli betydelig vanskeligere å gjøre endringer i alkoholpolitikken.

Blå Kors støtter forslaget om at det må ligge objektive kriterier til grunn for vurdering av forlenging. Etter vår mening bør kommunestyrene da gis anledning til å si noe om hvilke bevillinger som kan forlenges uten fornyingsprosess, ikke hvilke bevillinger som skal underlegges en fornyingsprosess. Dersom fireårsregelen skal være hovedregel, bør man heller legge vekt på å si noe om hvilke kriterier som må være oppfylt for at man skal slippe en fornyelsesprosess, ikke motsatt slik som departementet foreslår.

Vi viser ellers til høringsvaret fra Actis vedrørende salgs- og skjenkesteder som har fått et visst antall prikker i løpet av perioden, og som automatisk må igjennom en fornyelsesprosess. Dette forslaget støttes av Blå Kors.

Kjøp fra grossist ved bevilling til en enkelt anledning §1-4c

Blå Kors mener at direktekjøp hos grossist til en enkelt anledning bør unngås. Det vil føre til at en større andel av omsetningen ikke går igjennom Vinmonopolet. Vi viser til Ot.prp. nr 5 (1994-1995) der dette ble vurdert nøye, og der man slår fast at en slik ordning ikke er ønskelig av kontrollhensyn, samt at man er redd for at dette kan føre til at overskuddsvarer blir solgt videre eller konsumert etter at arrangementet er over.

Andre forslag

Vi registrerer at ressursbruken til kommunene anføres som argument for å endre regelen om varighet på salgs- og skjenkebevillinger. Blå Kors vil foreslå at kommunene pålegges å innføre et selvkostprinsipp for dette området, slik at de som søker om bevilling betaler for saksbehandlingen gjennom gebyr. Dersom kostanden ligger et sted mellom 6.000 – 10.000 kroner hvert år, er det en kostnad som lett kan dekkes av søkerne. Blå Kors ber også om at det samme prinsippet innføres for ambulerende skjenkebevillinger, og at man videre vurderer om man skal ta med utgifter til tre kontroller årlig i gebyret.

Med vennlig hilsen

Sten Magne Berglund

Fagsjef

Blå Kors Norge